

OBSAH

1. ROZVOJ ŽELEZNIČNÍ SÍTĚ.....	9
1.1 ROZVOJ ŽELEZNIČNÍ SÍTĚ SVĚTA	9
1.2 VÝVOJ ŽELEZNIČNÍ SÍTĚ NA NAŠEM ÚZEMÍ	10
1.3 CHARAKTERISTIKA ŽELEZNIČNÍ SÍTĚ.....	14
1.4 KATEGORIE DRAH	16
2. VOZIDLO A KOLEJ	17
2.1 KONSTRUKCE ŽELEZNIČNÍCH VOZIDEL.....	17
2.2 JÍZDA VOZIDLA V PŘÍMÉ KOLEJI.....	19
2.3 JÍZDA VOZIDLA V ZAKŘIVENÉ KOLEJI.....	19
2.4 TRAŤOVÉ A JÍZDNÍ ODPORY VOZIDEL	21
2.4.1 Traťové odpory.....	21
2.4.2 Jízdní odpory	23
2.4.2.1 Valivé tření mezi kolem a hlavou kolejnice	24
2.4.2.2 Tření čepů náprav v ložiscích.....	24
2.4.2.3 Odpor vzduchu (prostředí)	25
2.4.2.4 Celkový jízdní odpor vozidel	25
2.4.2.5 Adheze	26
2.5 TRAKCE.....	27
2.5.1 Parní trakce.....	27
2.5.2 Elektrická trakce.....	27
2.5.3 Motorová trakce.....	30
3. KONSTRUKCE ŽELEZNIČNÍ TRATI.....	31
3.1 ŽELEZNIČNÍ SVRŠEK	31
3.2 KONSTRUKCE KOLEJE	32
3.3 ZAŘAZENÍ KOLEJÍ DO ŘÁDŮ.....	33
3.4 KOLEJNICE	34
3.4.1 Tvary kolejnic	34
3.4.1.1 Kolejnice dvouhlavé.....	36
3.4.1.2 Kolejnice širokopatní	37
3.4.1.3 Kolejnice žlábkové.....	38
3.4.2 Tvary kolejnic	38
3.4.3 Výroba kolejnic.....	39
3.4.4 Materiál kolejnic.....	41
3.4.5 Délka kolejnic	42
3.4.5.1 Normální (základní) délka kolejnice	43
3.4.5.2 Dlouhé kolejnice	45
3.4.5.3 Zkrácené kolejnice	45
3.4.5.4 Přechodové kolejnice	47

3.4.6	<i>Opotřebení (ojetí) kolejnic</i>	47
3.4.7	<i>Lomy kolejnic</i>	49
3.5	KOLEJNICOVÉ PODPORY – PRAŽCE	50
3.5.1	<i>Dřevěné příčné pražce a mostnice</i>	51
3.5.2	<i>Betonové pražce</i>	53
3.5.3	<i>Ocelové pražce Y</i>	58
3.6	UPEVNĚNÍ KOLEJNIC NA PODPORY	59
3.6.1	<i>Drobné kolejivo a upevňovadla</i>	62
3.6.2	<i>Konstrukce upevnění používaných v ČR</i>	66
3.7	KOLEJNICOVÉ STYKY	72
3.7.1	<i>Sled zkrácených kolejnic</i>	72
3.7.2	<i>Rozdělení pražců v koleji</i>	77
3.8	KOLEJOVÉ LOŽE	79
3.8.1	<i>Namáhání kolejového lože</i>	79
3.8.2	<i>Tvar kolejového lože</i>	80
3.8.3	<i>Materiál kolejového lože</i>	82
3.8.3.1	<i>Přírodní kamenivo</i>	83
3.8.3.2	<i>Recyklované kamenivo</i>	84
3.8.3.3	<i>Umělé kamenivo</i>	85
3.8.3.4	<i>Technologie lepení šterku</i>	85
4.	KONSTRUKCE ŽELEZNIČNÍHO SVRŠKU V ZAHRANIČÍ	87
4.1	ŽELEZNIČNÍ SVRŠEK SE ŠTĚRKOVÝM LOŽEM	87
4.1.1	<i>Kolejnice</i>	87
4.1.2	<i>Pražce</i>	87
4.1.3	<i>Upevnění kolejnice k pražci</i>	89
4.1.4	<i>Kolejové lože</i>	91
4.1.5	<i>Rámové konstrukce</i>	91
4.1.6	<i>Podélné prahy</i>	91
4.2	PEVNÁ JÍZDNÍ DRÁHA	92
4.2.1	<i>Prefabrikované betonové desky</i>	92
4.2.2	<i>Monolitické desky se zabetonovaným kolejovým roštem</i>	94
4.2.3	<i>Monolitické betonové desky</i>	96
5.	VÝPOČET ÚNOSNOSTI ŽELEZNIČNÍHO SVRŠKU	98
6.	VÝHYBKY A VÝHYBKOVÉ KONSTRUKCE	104
6.1	JEDNODUCHÁ VÝHYBKA	106
6.2	KONSTRUKCE VÝHYBEK	111
6.2.1	<i>Jednoduchá výhybka</i>	112
6.2.1.1	<i>Výměnová část výhybek a kolejových spojení</i>	112
6.2.1.2	<i>Opornice</i>	114

6.2.1.3	Srdcovková část výhybek	114
6.2.2	Kolejová křižovatka	117
6.2.3	Křižovatkové výhybky	117
6.2.4	Dvojitá kolejová spojka	118
6.2.5	Směrové uspořádání kolejových křížení a rozvětvení	119
6.2.5.1	Vzájemná poloha oblouků a výhybek	121
6.2.5.2	Vzájemná poloha vzestupnic a výhybek	122
6.2.5.3	Vzájemná poloha výhybek v kolejových spojeních a rozvětveních	123
6.3	VÝHYBKY POUŽÍVANÉ V ČR	126
7.	BEZSTYKOVÁ KOLEJ	130
7.1	TEORETICKÉ ZÁKLADY BEZSTYKOVÉ KOLEJE	130
7.2	RÁMOVÁ TUHOST KOLEJE	134
7.3	PŘÍČNÝ ODPOR PRAŽCE VE ŠTĚRKOVÉM LOŽI	134
7.3.1	<i>Teoretický vztah příčného posunu kružnicového oblouku v závislosti na změně teploty</i>	136
7.3.2	<i>Stabilita bezstykové koleje</i>	137
7.4	PODMÍNKY PRO ZŘIZOVÁNÍ A UDRŽOVÁNÍ BEZSTYKOVÉ KOLEJE	138
7.5	ÚDRŽBA BEZSTYKOVÉ KOLEJE	140
7.6	ŽELEZNIČNÍ SVRŠEK NA MOSTNÍCH OBJEKTECH	141
8.	KONSTRUKČNÍ A GEOMETRICKÉ USPOŘÁDÁNÍ KOLEJE	145
8.1	KONSTRUKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ KOLEJE	146
8.1.1	<i>Rozchod koleje</i>	146
8.1.2	<i>Vzájemná výšková poloha kolejnicových pásů</i>	150
8.1.2.1	Převýšení koleje	150
8.1.2.2	Nedostatek převýšení	152
8.1.2.3	Náhlá změna nedostatku převýšení	153
8.1.2.4	Přebytek převýšení	154
8.1.2.5	Doporučené převýšení	154
8.1.2.6	Vzestupnice	156
8.1.2.7	Zborcení koleje	160
8.2	GEOMETRICKÉ USPOŘÁDÁNÍ KOLEJE	160
8.2.1	<i>Směrové vedení koleje</i>	160
8.2.1.1	Přechodnice	161
8.2.1.2	Kružnicové oblouky	174
8.2.2	<i>Sklonové poměry</i>	176
8.3	PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ TRATI	181
8.3.1	<i>Průjezdny průřez</i>	182
8.3.2	<i>Vzdálenosti os kolejí na širé trati</i>	187
9.	NAVRHOVÁNÍ ŽELEZNIČNÍCH TRATÍ	190
9.1	PRŮZKUMY PRO PROJEKTOVÁNÍ	190
9.1.1	<i>Geodetická dokumentace stávajícího stavu</i>	190

9.1.2	Geotechnický průzkum.....	190
9.1.3	Majetkové vztahy k pozemkům.....	192
9.2	PROJEKTOVÁ DOKUMENTACE.....	193
9.3	TRASOVÁNÍ ŽELEZNIČNÍCH TRATÍ A VLEČEK.....	194
9.3.1	Vedení trasy.....	194
9.3.2	Konstrukce trasy.....	195
9.3.3	Způsoby rozvinutí trasy.....	196
9.4	VYTYČOVÁNÍ PODROBNÝCH BODŮ ŽELEZNIČNÍ TRASY	198
9.5	ZAJIŠTĚNÍ PROSTOROVÉ POLOHY KOLEJE	201
10.	SEZNAM LITERATURY	204

PŘEDMLUVA

Skripta „Železniční stavby 1 – část 1.“ jsou určena přednostně pro předmět přednášený ve 3. ročníku programu Stavební inženýrství (SI), Konstrukce a dopravní stavby (K) fakulty stavební ČVUT v Praze. Rozsah a rozdělení látky odpovídá náplni části předmětu.

Autorka děkuje za cenné rady a připomínky odborníků z praxe a ostatním spolupracovníkům. Dále též děkují za spolupráci při grafické úpravě textu Ing. Pavlu Voříškovi.